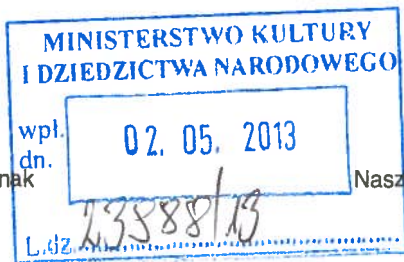

Stowarzyszenie Autorów ZAIKS
DYREKCJA GENERALNA
ul. Hipoteczna 2
00-092 Warszawa
skr. poczt. P-16 00-950 Warszawa
tel. 22 827 60 61-9 centr.
fax 22 828 92 04
e-mail: sekretariat@zaiks.org.pl

Szanowny Pan
Karol Kościński
Dyrektor Departamentu
Własności Intelektualnej i Mediów
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa
Narodowego
Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa

Wasz znak

Nasz znak

DG/12/13

Data

dnia 26.04.2013 r.

Szanowny Panie Dyrektorze,

Przedstawiamy poniżej odpowiedzi Stowarzyszenia Autorów ZAIKS na pytania zawarte w kwestionariuszu, dotyczącym problemu utworów osieroconych, przesłanym drogą elektroniczną w dniu 10.04.2013 r. Musimy zaznaczyć, że brak wstępnych założeń MKiDN co do przyszłej regulacji - w sytuacji całkowicie nowej „praktycznej” problematyki dzieł osieroconych - i brak dostatecznych doświadczeń rynkowych w zakresie szerokiego korzystania z tych dzieł utrudniają formułowanie jednoznacznych odpowiedzi.

1. Brak informacji o podmiotach autorsko-uprawnionych lub niemożność skontaktowania się z nimi utrudnia ujednoczenie podstawy reprezentacji przez ZAIKS praw autorów (nie jest możliwe podpisanie przez wszystkich uprawnionych, których prawami ZAIKS zarządza, umów o powierzeniu praw, których wzory ulegają co jakiś czas pewnym modyfikacjom), w efekcie czego ZAIKS realizuje swoje zadania na podstawie umów z autorami, obowiązującymi w różnych okresach. Brak właściwych informacji nie pozwala również ZAIKS-owi, wykonującemu w pewnych obszarach funkcje reprezentanta ustawowego tych podmiotów, na wypłatę zainkasowanego wynagrodzenia autorskiego a także na udzielanie licencji w imieniu uprawnionych na korzystanie z utworów z zakresu „wielkich praw”. Niemożliwa jest także rejestracja w kartotece ZAIKS-u utworów takich autorów, eksploatowanych przez użytkowników. Ponadto, autorzy nie mogą dokonywać opracowań utworów osieroconych ani łączenia z nimi swoich utworów do wspólnej eksploatacji.

2. ZAiKS stworzył rejestr autorów, którzy zmarli i brak jest aktualnej informacji o ich spadkobiercach.

ZAiKS wykorzystywał każdą informację, którą otrzymał lub każdy kontakt z osobą, która mogła pomóc w wyjaśnieniu sytuacji prawnej utworów osieroconych, ale takie sytuacje nie były częste.

Poszukiwaniu uprawnionych służą przede wszystkim coroczne ogłoszenia prasowe, informujące o gotowości ZAiKS-u do wypłaty zainkasowanych wynagrodzeń autorskich z wielu pól eksploatacji i wzywające do zgłaszania się wszystkich uprawnionych.

ZAiKS prowadzi także poszukiwania uprawnionych za pośrednictwem portalu ZAiKS-u ("Lista poszukiwanych uprawnionych").

ZAiKS nie digitalizował utworów osieroconych.

3. ZAiKS zajmuje stanowisko jedynie w kwestii utworów, do których prawa są w jego zbiorowym zarządzie i proponuje, by zakresem regulacji polskiej były objęte utwory słowne, muzyczne, słowno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne, zarówno samoistne, współautorskie (połączone) i stanowiące wkłady w utworach audiowizualnych.
4. Proponujemy, by uregulowana możliwość korzystania z dzieł osieroconych dotyczyła wszystkich znanych obecnie pól eksploatacji. Ich ustawowe definiowanie uważamy za zbędne.
5. Opowiadamy się za przyjęciem nieograniczonego katalogu podmiotów.
6. Nie ma wątpliwości co do niekomercyjnego wykorzystania utworów osieroconych, określonego w dyrektywie. Co do wykorzystania komercyjnego – sprawę uznajemy za otwartą, wymagającą szczególnego zbadania i dyskusji.
7. Proponujemy przyjęcie modelu rozszerzonych licencji zbiorowych.
8. Wynagrodzenie powinno uwzględniać kryteria określone w art. 110 PrAut. Administrować nim powinny właściwe ozz-y, udzielające licencji, o których mowa w pkt 7. Czas „przechowywania” wynagrodzeń powinien uwzględniać 10-letni okres przedawnienia roszczeń. W przypadku „trwałego” nieodnalezienia autora, wynagrodzenia powinny być przekazywane na fundusze właściwych ozz i przeznaczone do wtórnego podziału pomiędzy autorów z tej dziedziny twórczości, z której pochodzi dzieło osierocone.
9. Przez cały okres, w którym roszczenie uprawnionego o wypłatę wynagrodzenia nie jest przedawnione, środki finansowe powinny pozostawać w dyspozycji ozz. Po tym okresie uzasadnione jest pozostawienie ich w ozz w celu wskazanym w pkt 8.
10. Uzasadnione jest rozważenie możliwości prowadzenia poszukiwań przez ozz (za wynagrodzeniem), które ponosiłyby wówczas odpowiedzialność odszkodowawczą za „niestaranne poszukiwania”.
11. Wcześniej udzielone licencje na czas określony powinny wygasać po upływie okresu, na który zostały zawarte. Licencje udzielone na czas nieokreślony powinny zostać wypowiedziane w trybie

określonym w umowach licencyjnych. Rekompensatę uprawnionym wypłacałyby właściwe ozz-y, licencjonujące wykorzystanie utworów.

12. Poszukiwania mogą być prowadzone także z uwzględnieniem międzynarodowych baz danych.
13. Powinien istnieć katalog źródeł, wskazanych przykładowo (badania powinny być prowadzone możliwie wszechstronnie, z wykorzystaniem wszystkich dostępnych źródeł, w tym nowo powstających).
14. Proponujemy stworzenie kilku baz utworów osieroconych – dla różnych kategorii utworów. Bazy powinny być dostępne dla podmiotów uprawnionych i użytkowników.
15. Rejestr utworów powinien obejmować dane: tytuł utworu, dane dotyczące autora (imię, nazwisko, pseudonim), rodzaj utworu, jego charakter prawny (utwór samoistny, opracowanie i rodzajowa postać opracowania) oraz dane dotyczące także utworu pierwotnego. Dotyczyć to powinno odpowiednio utworów wkładowych w utworze audiowizualnym. W przypadku utworów współautorskich wskazani być powinni wszyscy współtwórcy. Brak danych powinien być wyraźnie wskazany.

Co do pytań, dotyczących dzieł niedostępnych w handlu (out-of-commerce) – podtrzymujemy swoje stanowisko, zaprezentowane w naszym piśmie z dn. 9.04.2013r., iż zagadnienia te nie powinny być łączone ze statusem utworów osieroconych. Ewentualne konsultacje w tej sprawie (deklarujemy gotowość aktywnego w nich uczestnictwa) powinny być, naszym zdaniem, prowadzone odrębnie.

Z poważaniem

Dyrektor Generalny

Krzysztof Lewandowski